75 років служби народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 13. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го СІЧНЯ (JANUARY) 1968 No. 13. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 19 січня, 1968

В АМЕРИЦІ

ПОЛІЦІЙНІ АГЕНЦІ В ЦІЙ КРАЇНІ приготовляються до можливих вуличних заворушень цього літа і закуповують панцерні авта і влаштування, потрібні до уживання сльозного газу, та дбають про потрібну зброю. Стейтова поліція у Вірджінії купила 6 панцерних авт, платячи за кожне по 30,000 дол. Подібно дістеться в стейті Каліфорнія та у Філядельфії. Шериф у Лос Анджелесі купив панцерне авто за 6,000 дол., заявляючи, що він не сподівається спеціяльних заворушень цього літа, але поліція мусить бути „на все приготована", бо не можна висилати поліцистів без панцерної охорони проти озброєних ворохобників.

ПРИХИЛЬНИКИ НІКСОНА думають, що вони найлегше допоможуть перемогти мишиґенського губернатора Джорджа Ромні у правиборах в Ню Гемпшірі тим способом, що голоситимуть всім, що Ромні не кандидує для себе самого, тільки діє в користь нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера. Прихильники колишнього віцепрезидента Ніксона вірять, що така їх тактика збільшить число голосів для Ніксона, який плянує повести енергічну правиборчу кампанію в кількох останніх днях, на яку мають видати 50,000 дол. Прихильники Ромні оцінюють витрати на кампанію в Ню Гемпширі на 250,000 долярів.

ГОЛОВА АДВОКАТСЬКОГО ТОВАРИСТВА Америки Ерл Ф. Морріс заявив у Правничому Клюбі в Атланті, Джорджія, що можливість стати жертвою злочинних елементів від 1960-го року збільшилася на 50 відсотків. Він сказав, що тепер уже численні люди не знають, що це значить бути жертвою злочинців, але все таки треба зменшити ту апатію, яка існує в цій країні в ділянці поборювання злочинности. Треба освідомлювати громадянство про те, яка небезпека грозить нам від світу злочинців. Статистика виявляє, що злочини збільшуються швидким темпом, головним чином серед молоді.

КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР Роналд Ріґен критикував „нову економіку" президента Джансона, кажучи, що країна внаслідок цієї економіки попала в стан неспроможности боржника, хоч продукція стоїть на високому рівені і в країні панує добробут. Ріґен, промовляючи до 1,200 присутних на прийнятті Економічного Клюбу, в готелі Волдорф - Асторія, сказав: „Державний рахунок незбалянсований. Уряд не в силі сплатити того, що він винен. І Уряд закликає приватних людей зменшувати інвестиції за кордоном та не виїздити поза океан." Ріґен прохає ощадности у федеральному бюджеті, щоб поборювати інфляцію.

МИШИҐЕНСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР Джордж Ромні, закінчивши шестиденну подорож по стейті Ню Гемпшир, заявив, що треба б найменовувати „кращих людей" до Найвищого Суду ЗДА. Ромні вів виборчу кампанію, бо в Гемпшірі 12-го березня відбудуться правибори. На думку губернатора Ромні судді Найвищого Суду не повинні керуватися в своїх рішеннях своїми особистими соціяльними і політичними поглядами, тільки повинні обороняти конституцію цієї країни. Ромні говорив про зменшення патріотизму, про зменшення релігійних переконань та моралі й чистоти родинного життя серед американців.

У СВІТІ

БРИТАНСЬКИЙ КАНЦЛЕР СКАРБУ (МІНІСТЕР ФІНАНСІВ) РОЙ ДЖЕНКІНС ЗАПОВІВ у палаті громад підвищення податків, яке вплинуло б на зменшення приватного видаткування на внутрішньому британському ринку. Звужуючи збут товарів на внутрішньому ринку уряд сподівається водночас побільшити експорт. Збільшення податків має теж на цілі підвищити вартість здевальвованої британської валюти. Однак в широких колах британського народу ці заходи дуже не популярні, бо вдаряють по кишені сірих громадян.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД ПРИСВЯТИВ ОКРЕМЕ СВОЄ ЗАСІДАННЯ на обмірковування реформ, що їх проголосили в останніх днях прем'єр Британії Гарольд Вілсон і його міністер фінансів Рой Дженкінс, але прийшов до висновку, що тих реформ ще замало, щоб визнати Британію „здатною" для її приступлення до Европейської Економічної Спільноти.

ПРЕМ'ЄР СІНҐАПУРУ ЛІ КУАН Ю ПЕРЕБУВАВ В ЛОНДОНІ й прислухався промові прем'єра Гарольда Вілсона, в якій Вілсон заповів, що до кінця 1971 року Британія зліквідує свою морсько-летунську базу в Сінґапурі. Ця база становила головну гарантію безпеки Сінґапуру і Лі Куан Ю намагався був переконати британських лідерів, щоб вони тієї бази не ліквідували. Коли ті його заходи стали безуспішними, він заявив, що вертається до Сінґапуру з рішенням „створити збройні сили Сінґапуру за ізраїльським зразком."

У ЛОНДОНІ ЗАСУДЖЕНО НА 18 МІСЯЦІВ В'ЯЗНИЦІ 35-річну пані Францу́аз Джордан, британську громадянку французького роду, за змову, щоб спалити жидівські синагоги в Британії. Коли проголошено присуд — засуджена піднесла вгору праве рам'я і крикнула „Гайль Гітлер". Вона заявила, що Гітлер був завжди її „духовим лідером". Її розведений чоловік відсиджує також піврокову в'язничу кару за розкидування летючок проти „інвазії кольорових людей". Справа викликала в Британії великий шум.

В АВСТРІЙСЬКОМУ УРЯДІ ПЕРЕВЕДЕНО ПОВАЖНІ ЗМІНИ. Канцлером (прем'єром) залишився Йозеф Клявс з керівної Народної партії, але міністром закордонних справ став теперішній амбасадор Австрії в Об'єднаних Націях д-р Курт Вальдгайм. Прийшли теж зміни на становищах віце-канцлера і міністра торгівлі та фінансів, мабуть у зв'язку невдачі старань, щоб Австрію прийняли до Европейської Економічної Спільноти: проти цього заявилась Москва, як нібі проти порушення австрійського статусу повної невтральности.

У 7-МІСЯЧНІЙ ГРОМАДЯНСЬКІЙ ВІЙНІ В НІҐЕРІЇ ДЕРЖАВНЕ ВІЙСЬКО ВИНИЩИЛО коло 6.000 до 7.000 членів племени Ібо, які здебільша заселює Східню провінцію Ніґерії, яка 30 травня мин. року проголосила власну державну незалежність, як „республіка Біяфра". Однак в останньому часі відновились племенні суперечки також в Західній Ніґерії, внаслідку чого голова центрального уряду, генерал Якубу Ґовон, будім-то старається замиритись з лідерами збунтованої Східної провінції.

МОЛИТВАМИ В КОНҐРЕСІ, ЗАЯВАМИ ЧИСЛЕННИХ ЗАКОНОДАВЦІВ, ПРОКЛЯМАЦІЯМИ ДНІВ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ В БАГАТЬОХ СТЕЙТАХ І МІСТАХ ТА ВЕЛИЧАВИМИ ІМПРЕЗАМИ В УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДАХ БУДЕ ВІДЗНАЧЕНИЙ ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ 22-го СІЧНЯ

У понеділок, 22-го січня 1968, сповниться п'ятдесять років часу від того вікопомного дня, в якому Українська Центральна Рада своїм Четвертим Універсалом проголосила, що створена „силою, волею і словом" українського народу Українська Народня Республіка „віднині стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною і суверенною Українською Державою Українського Народу". Цей Золотий Ювілей проголошення незалежности і суверенности Української Народньої Республіки відзначають українці у вільному світі, зокрема в ЗДА і Канаді величавими імпрезами, поширюючи це святкування і на інших співгромадян своїх країн. У Конґресі ЗДА з цієї нагоди Сенат і Палата Репрезентантів почнуть свої найближчі сесії молитвами в намірення українського народу та його змагання до відновлення втраченої волі і незалежности. Молитви будуть проведені українськими православними і католицькими священиками, а численні законодавці в обидвох Палатах Конґресу зголосять відповідні заяви. Рівночасно на ратушах багатьох міст і капітоліях багатьох стейтів будуть в тому дні піднесені, поруч американських, українські національні прапори, а губернатори цих стейтів і посадники міст уже видали, або заповіли видачу проклямацій із проголошенням 22-го січня „Днем Української Незалежности". Уже цієї суботи й неділі, як і під час наступного кінця тижня в багатьох наших громадах відбудуться величаві святкування цього Золотого Ювілею проголошення української державної незалежности із виступами видатних американських і українських промовців та мистецькими програмами. Ці святкування будуть попереджені Богослужбами в українських церквах в намірення українського народу. Очікується, що українці та їх співгромадяни візьмуть масову участь у цих святкуваннях, інформації про які з поодиноких громад були подані в попередніх числах „Свободи", як також в сьогоднішньому виданні англомовного „Українського Тижневика".

Сенат почав дебати над законопроєктом про охорону громадянських прав

Вашингтон. — 18-го січня Сенат почав дебати над законопроєктом про охорону громадянських прав. Цей проєкт вже схвалила Палата Репрезентантів, а Сенат не вирішив його на першій сесії в 1967-му році, тому ця справа опинилася на першому місці в Сенаті. Провідники північних демократів хотіли б за всяку ціну схвалити цього року цей проєкт, але проти цього є південні демократи та частина республіканців, тому північні демократичні сенатори плянують дещо злагіднити прийняття Палатою проєкт, щоб вможливити його прийняття. Але проти цього виступають ліберальні сенатори, які домагаються, щоб в новому законі був сильніший пункт про скасування расових обмежень при продажу домів і винаймуванні помешкань. Південні сенатори заповідають обструкцію в цій справі (філібустер). Як довго ці „продовжені дебати" можуть тривати, цього ніхто не знає, можливо, що демократи в цьому виборчому році схвалять новий громадянський закон, щоб дістати голоси негритянських виборців.

Президент плянує зужити резерви золота, які є підкладом паперової валюти

Вашингтон. — Президент Джансон у своїм звереннні про Стан Унії заявив, що ЗДА і надалі продаватимуть чужим урядам золото по 35 долярів за одну унцію, щоб цим способом втримати вартість американського доляра, який численним закордонним валютам є гарантією їхньої вартости, подібно як золото є підкладом американської валюти. Запаси золота в Департаменті Скарбу становлять тепер тільки 12 більйонів дол.. З цього аж 10.7 більйонів долярів є підкладом під американські паперові доляри, бо, згідно з законом, 25 відсотків паперових долярів, які є в обігу, мусять мати покриття в золоті. Після другої світової війни ЗДА мали 23 більйони дол., тепер цей запас зменшився до 12 більйонів дол. ЗДА мусять отже змінити свій закон про те, що 25 відсотків паперових долярів в обігу мусять мати покриття в золоті, бо вже в короткому часі забракло б золота на це покриття. Зміна може йти в двоякому напрямку: або зменшити відсоток паперових долярів, що мусять мати покриття в золоті, або в загалі скасувати закон про золотове покриття.

Негритянська співачка демонструвала проти В'єтнаму на прийнятті в Білому Домі

Вашингтон. — На прийнятті в Білому Домі негритянська співачка панна Ерта Кітт здивувала всіх 50 гостей, коли заявила, що американська молодь спричинює вуличні заворушення тому, що виступає проти війни у В'єтнамі. Вона сказала до зворушеної пані Джансон: „Висилаєте найкращих із цієї країни на те, щоб їх постріляли або покалічили. І вони бунтуються проти цього на вулицях". Пані Джансон запросила на прийняття 50-ох жінок, щоб обговорити справу безпеки на вулицях міст. Вона почервоніла після цих слів панни Кітт і сказала, що хоч ведеться тепер війна, то все таки не можна відвертатися від того, щоб обговорювати такі важливі справи, як ліквідацію злочинів на вулицях міст або кращу освіту для молоді та ліпшу опіку над здоров'ям американців. Перед відповіддю здивованої пані Джансон промовила дружина губернатора демократа з Ню Джерзі пані Ричард Гюз, яка сказала, що її перший чоловік згинув під час другої світової війни, і вона має дев'ятьох синів, з яких один відбув військову службу як летун. „Ні один із них не хоче йти до В'єтнаму, казала пані Гюз, але всі вони підуть, коли буде потреба." Вона сказала, що її діти не зажиняють маріхуани ані не демонструють проти війни.

Ювілейні роковини 22-го січня у Філядельфії

Філядельфія, Па. — (О. Л-ий). Філядельфійська громада відзначить 50-ті роковини Відновлення Державности і Проголошення незалежности Української Народньої Республіки святочною академією в суботу, 20-го січня, о год. 7 веч. в авдиторії Бенджемин Френклин Гайскул при вул. Брод і Грін.

Імпрезою займається з рамени відділу УККА Ювілейний Комітет під проводом сот. М. Алексевича. Відкриє академію голова відділу УККА, проф. д-р Богдан Гнатюк. У святочному апелі візьмуть участь комбатантські, молодечі та інші громадські організації з прапорами. Святкову промову виголосить ген. штабу ген.-хор. Петро Самутин. З американського політичного світу промовлятиме конгресмен Р. Швейкер, будуть відчитані проклямації Дня Української Незалежности, підписані губернатором Пенсильвенії та мейором Філядельфії. У мистецькій програмі виступить визначний пляніст-соліст Роман Рудницький, оперна солістка Галина Андрієнко при акомпанияменті проф. Б. Перфецького та філядельфійський Український мішаний хор „Кобзар" під диригентурою проф. Антона Рудницького, при фортепіяні акомп. п-ні Р. Герасимович.

У неділю, 21-го січня в українських церквах будуть відправлені торжественні Богослужби в намірення українського народу.

В понеділок, 15 січня посадник Філядельфії, Дж. С. Тейт, прийняв д-р Богдана Гнатюка і тоді підписав проклямацію Українського Дня Незалежности в Філядельфії.

Золоті Роковини проголошення Української Незалежности в Ню Гейвені

(М. Я.) — Український Конґресовий Комітет Америки відзначує 50 річницю відновлення Української Державы і 49 річницю Соборности в неділю 21 січня 1968 р. врочистими Богослуженнями в намірення Українського народу в обох українських церквах, зложенням вінка під „Смолоскипом Волі" біля Управи Міста, та Святочною Академією, о год. 6-ій в залі Української Католицької Церкви. Академію відкриє вступним словом д-р Михайло Сіґурович, голова УККА. Святочну доповідь виголосить редактор Данило Чайковський. В концертовій частині візьмуть участь: пані Ліда Хома, Юрій Цебрівський, Р. Левицький і В. Юркевич та Український Національний Хор під дир. М. Палидовича. Перед Академією відбудеться апель Українських Комбатантів та Організацій Молоді СУМА і Пласту. Церемонія зложення вінка буде фільмована місцевою телевізійною стацією та передана в рямцях вістей того ж самого дня о год. 11 вночі. В одному із днів перед 21 січня посадник міста підпише в присутності членів Управи УККА Проклямацію в пошану Січневих Роковин та проголосить день 22 січня Українським Днем. В днях 21-го і 22-го січня повіватиме із Ратуші Український Прапор.

ЗДА й СССР узгіднили остаточно текст нового атомового договору

Женева. — ЗДА й СССР остаточно узгіднили повний текст договору проти поширення атомової зброї. Він буде пред'явлений за день до 17-членній Женевській конференції розброєння, яка формально є Підкомісією Комісії Об'єднаних Націй для справ розброєння, що складається з усіх членських держав ОН. Припускають, що однакове Женевська конференція, як і Генеральна Асамблея ОН, яка буде склакана для цієї справи на надзвичайну сесію, ухвалять той новий договір, без дискусії, бо ніякі дальші зміни в його тексті не допускальні. У тому остаточному тексті виповнено пропущену перед тим статтю про міжнародну контролю: Совєти наполягали, щоб переводила її Міжнародна Агенція Атомової Енергії, а в західі заcаде також СССР, а західні держави вимагали, щоб таку контролю переводила Европейська Агенція Атомової Енергії (Евратом). У цій справі осягнено компроміс. Також ЗДА й СССР пішли назустріч вимозі неатомових держав, які висловлювали острах, що той договір перешкодить вжиткові атомової енергії для мирних цілей. Договір увійде в силу, коли підпишуть його три атомові держави — ЗДА, СССР і Британія, та найменше 40 неатомових держав. Після 25-ти років може прийти ревізія договору. Хоча президент Джансон виголосив велике відзначення з приводу того порозуміння і західня преса вбачає в ньому новий доказ „мирної коекзистенції" — той новий договір не матиме практичного значення, бо Комуністичний Китай і Франція, атомові держави, заявили згори, що його не підпишуть, отже не будуть вважати себе cлуханими по становами того договору.

Москва погрожує західнім кореспондентам репресіями за друкування правди

Москва. — Пресовий департамент совєтського міністерства закордонних справ телефонував до представників у Москві кількох західніх пресових агенцій і великих газет, з „перестерогою", щоб вони не зважилися переводити будь-які пресові конференції чи інтерв'ю з совєтськими громадянами — без попереднього узгіднення з міністерством закордонних справ. Совєтський пресовий департамент недвозначно загрозив закордонним кореспондентам, які не будуть подаватися цьому розпорядженню, видаленням з Совєтів. Та погроза прийшла у зв'язку з пляном відбути пресову конференцію в помешканні матері засудженого на 5 років в'язниці Александра Гінсбурга з участю дружини засудженого на 7 років в'язниці Юрія Галянскова.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПОЧАЛАСЬ БУДОВА УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В РИМІ

Рим. — Дотепер у Вічному Місті були тільки українські католицькі молитовниці в центрах скупчення релігійного життя. За повідомленням „Праці" ч. 46, у Римі біля нещодавно збудованого будинку Українського Католицького Університету почалась будова церкви св. Софії, що „буде першою українською церквою, яку колись мріяв поставити перший єпископ у ЗДА Кир Сотер Ортинський".

ВІДЗНАЧИЛИ 100-ЛІТТЯ АКАДЕМІЧНОЇ ГІМНАЗІЇ У ЛЬВОВІ

Вінніпеґ. — В кінці грудня в домі КУК заходами ювілейного комітету під керівництвом д-ра Р. Мариновича, відбулась вечірка колишніх учителів і учнів найпершої у Львові української гімназії, заснованої ще за Австро-Угорщини. На вечірці було 35 осіб, пов'язаних раніше з академічною гімназією, та гості. На вечірці, крім промов і спогадів були показані деякі експонати, привезені за кордон з академічної гімназії у Львові.

МОЛОДІ УКРАЇНСЬКІ ВЧЕНІ В БРАЗИЛІЇ

Тижневик „Праця" ч. 47 з м. р. з Бразилії повідомив, що „в Куритибі займає становище професора університету п-і д-р Оксана Борушенко. Вона по фаху науковець паранської історії — одинока українка в цій ділянці знання, яка має видрукуваних кілька праць в наукових журналах. Кілька разів з рамени паранського уряду брала участь у наукових з'їздах. Останньо виступала в Порто Алеґре, Ріо Ґранде до Сул, з доповіддю на історичну тему на з'їзді науковців історії. В жовтні 1967 року стала іменована професором-асистентом історії в федеральні університеті Парани, у Куритиці. Це вже друга українка асистентною університету в цім штаті, бо п-і д-р Ольга Баран КСІ, є асистенткою одонтологічного факультету в Понта Ґроссі".

ПРОМОВУ БЛ. МИТРОПОЛИТА ІЛАРІОНА ПЕРЕДАЛИ 9 КАНАДІЙСЬКИХ РАДІОСТАНЦІЙ

Вінніпеґ. — На український Новий Рік, увечорі 14-го січня, дев'ять канадійських радіостанцій у різних містах Канади, від Вінніпеґу до Торонта, передали словозвернення Блаженнішого Митрополита Іларіона. Бажаючи усім щасливого Нового Року, Митрополит Іларіон відкрив офіційно проголосив 1968 р. для вірних Ювілейним роком Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

„ПАЛКІ СЕРЦЯ" НА ВИСТАВЦІ

Гейс, Канзас. — В університетській бібліотеці Форт Гейс влаштовано виставку книжок авторства професури коледжу. Влучено туди й „Палкі серця" Р. Володимир, між іншою виставленою українікою. Р. Володимира запросили місцеві суспільні організації з доповіддю на тему порушеної в творі української проблематики. Р. Володимир рецитував деякі вибрані місця в англійських перекладах. (Р. К.)

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

НОВЕ ФАЛЬШУВАННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Київ. — Видавництво політичної літератури України в Києві видало книжку на понад 400 стор. під наг. „Історія Української ССР", яку писали 13 авторів, якими і покинни уже „історик" та партійний наглядач Дубина. Про наскрізь антинауковий підхід до тисячолітньої історії України свідчить факт, що „історія УССР" видана не історичним інститутом, а лише Видавництвом політичної літератури УССР, як і той факт, що половина книги присвячена переодові совєтсько-московської окупаційної влади в Україні, себто тисячам років — протиставлено залеве 50 років. Рецензент у „Радянській Україні" з 11 січня підкреслив і наголосив на завданні „історичних видань" такого типу, пишучи: „Такі праці сприяють вихованню трудящих у дусі радянського патріотизму і пролетарського інтернаціоналізму, допомагають у боротьбі проти буржуазно-національної ідеології, проти імперіялізму, колоніялізму і расизму. Тим-то слід вітати вихід у світ науково-популярного нарису з історії Української РСР, створеного колективом кваліфікованих істориків".

У Києві за 1967 рік відкрутили на 16 000 крб. телефонічних слухавок з автоматів

Київ. — Репортаж із судової залі розпочинається словами: „Перед слідчим прокуратури сидить молодик у замшовій куртці з блискавками. Штанці у нього в обтяжку, але з кльошем. На голові ціла шапка давно не стриженого волосся. Борідка стильна. На ногах — гостроносі штиблети". „Радянська Україна" з 5 січня 1968 р. розповіла, що підсудний признавсь, що відривав слухавки, але для того, щоб робити з них „транзисторні радіоапарати" — для слухання радіо. Чим закінчився суд — не відомо, але газета подала, як обвинувачення, що підсудний юнак „класно танцює твіст" та що за минулий рік у Києві було відкручено в телефонічних автоматах слухавок на 16 тис. карбованців, „а коли взяти в маштабах республіки, то ця цифра виросте до 200 тис. крб." Газета закінчує репортаж закликом: „Ми не завжди проявляємо твердість духу, коли якийсь прищелепуватий Денис з трамвайним стопором через плече відкручує телефонну трубку, нищить апарат, розбиває скло на трамвайній зупинці, у телефонній будці, ламає дерева, топчеться по клумбах, вирізьблює свій автограф на садовій лавці та інше. Бачимо і чомусь соромливо відвертаємось.

Не треба відвертатись, шановні!"

ЩО ДИВЛЯТЬСЯ ХАРКІВ'ЯНИ В ТЕАТРАХ?

„Радянська Україна" з 13 січня відповідає, що вони дивляться вистави російських драматургів, або ж вистави російською мовою: „Харківський російський драматичний театр імені Пушкіна відзначив початок Нового року прем'єрою поставновою драми В. Собка „Сохрани его тайну". В цьому ж театрі йде п'єса Д. Угрюмова „Звонок в пустую квартиру".

На сцені академічного українського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка поставлено п'єсу К. Сімонова „Хлопець з нашого міста". Театр музичної комедії дає для глядачів веселу виставу „Пригоди Буратіно" за п'єсою В. Дружиніна та А. Костирьова".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Українські Дні в Америці

За традиційним уже щорічним звичаєм святочний для українців день 22-го січня проголошується як День Української Незалежности у стейтах і багатьох містах Америки, — всюди там, де існують активні українські громади, що здобули собі вже доступ і пошану в керівних стейтових і міських чинників. І за тим традиційним звичаєм щороку день 22-го січня перетворюється на „Український День" у Конґресі. В обох палатах американського парляменту українські духовники — в одній палаті католицький, в другій православний — відчитують молитви, а довга черга конґресменів і сенаторів зголошують до конґресового рекорду промови з прославлюванням IV Універсалу, як акту, що проголосив ні від кого незалежну суверенну Українську Народну Республіку, і виступають з деклярацiями своєї симпатії до української визвольної справи.

І цього року також напевно відбудеться таке свято в Конґресі і будуть проголошені Дні Української Незалежности на великому американському просторі між двома океанами. Годі не згадати на цьому місці, що величезну заслугу для такої популяризації IV Універсалу серед американських законодатців має президент Українського Конґресового Комітету проф. Лев Добрянський, і годі не висловити признання всім тим нашим місцевим діячам, які використовують нагоду, щоб осягнути від губернаторів і посадників міст проклямації про День Української Незалежности. Український День в Конґресі і Дні Української Незалежности в ЗДА мусять породжувати передусім рефлексію, що від активности політичного проводу, як і від усіх американсько - українських громад, залежить в першу чергу ширення правди про Україну — без уваги на коньюнктуру, без уваги на нібито неактуальність української визвольної справи для сильних світу цього.

Кожна коньюнктура є вислідом різних часових обставин. Нині вона така, завтра, всилу змінених обставин, напевно буде інша. Доброї української визвольної справи ніколи не можна відкладати на „завтра", її треба повсякчас пропаґувати, про неї треба інформувати навіть тоді, коли для неукраїнського світу вона ніби „не існує". З цього погляду не слід отих Українських Днів ані переціновувати, ані недоцінювати. Вони не впливають на зміну актуальної закордонної державної політики Америки, бо цю політику формують такі чинники, як доба атомової зброї, міжнародні зобов'язання, актуальна міжнародна ситуація, потреби національної економіки. Але не слід легковажити факту, що з нагоди кожних роковин 22-го січня знання основної української політичної проблематики поширюється на щораз більше число видатних і впливових американських державних мужів, політичних і громадських діячів. Щорічні Українські Дні в Конґресі дали вже той практичний наслідок, що в конґресових записах назбиралась ціла література про історію IV Універсалу, українську визвольну революцію і російську аґресивну війну, про уярмлення України та про відданість українців ідеям IV Універсалу — ідеям рідної суверенної і народоправної держави. І самі тексти святочних проклямацій губернаторів і посадників міст — це новий причинок до інформаційної праці американських українців в цій країні.

Було б грубою помилкою думати, що в добі співіснування західнього світу з Совєтським Союзом, коли державні мужі свідомо не актуалізують назовні проблеми деколонізації російсько - совєтської імперії, вони не знають колоніяльного характеру тієї імперії, не знають історії, як вона постала. Нема вже сьогодні на Заході такого міністерства закордонних справ, де не було б добрих знавців української визвольної проблеми. І щораз більше таких знавців появляється у світі американської науки, політики й публіцистики. Коли сьогодні трудно українцям мати доступ до Білого Дому, то тим паче слід використовувати доступ до Капітолю, до окремих конґресменів і сенаторів, що, як репрезентанти також українських виборців, охоче слухають своїх виборців, охоче вивчають їх проблеми.

Тому не дивниця, що кожнорічний Тиждень Поневолених Націй, так само, як і Українські Дні Незалежности в Америці, є сіллю в оці кремлівських володарів. Якнайактивнішою участю американських українців в цих Днях можна зробити їх популярнішими й імпозантнішими. Ці Дні — це не „формальність" і не „церемонія від свята", — це невідлучна вже частина нашого українського святкування роковин IV Універсалу і наявний доказ неприхованих симпатій американського світу до української визвольної справи. Коли головно завдяки силі нашого народу в Україні справа державности стане актуальною — вона не буде вже американському світові чужою.

ПРО СТАН УНІЇ

Президент Джансон у своєму зверненні Про Стан Унії з середи 17-го ц. м. подав назагал оптимістичний образ міжнародної ситуації і внутрішніх відносин в Америці. Президент оптимістично висловився про розвиток подій у В'єтнамі й на Далекому Сході, про взаємини з СССР, про стан американської економіки і про взаємовідносини між расами та суспільними верствами. Але водночас можна відчути у тому зверненні, що Президент не хоче займати ні в одній справі крайнього становища: він признає впертість комуністичного ворога у В'єтнамі, непримирливий радикалізм комуністичного Китаю, турботливий зріст злочинности на американських вулицях, дальше існування „твердого ядра" расових заворушень в Америці і загрозу інфляції. А в міжнародних відносинах признає „поважні розбіжності" між ЗДА й СССР, які вимагають збройної чуйности Америки.

В основному президент Джансон має рацію. В американській дійсності так тісно сплетені світла й тіні, що годі бути надмірним ентузіястом, але й годі бути також крайнім песимістом. Нарід живе в добробуті, будується щораз більше шкіл, церков і шляхів, поруч із невисоким безробіттям є велике запотребування на бажаючих працювати. Америка є далі наймогутнішою країною світу. А втім, поруч із цим глибоку стурбованість викликає активізація анархічних елементів, які нехтують правопорядком. В'єтнамська війна поглибила лінії поділу почерез раси, партії і верстви народу, а зріст дорожнечі, дефіцит платничого балянсу та державного бюджету підривають вартість доляра.

Найбільша вартість звернення Президента Про Стан Унії в тому, що він не обмежується ствердженням існуючих лих, але й або зразу подає вказівки, як їх лікувати, або заповідає, що запропонує Конґресові відповідні законопроєкти. Очевидно, це все справи дискусійні. Можна, наприклад, сперечатись щодо доцільности наполягання Джансона на новий додатковий пода т о к. Але не можна відмовити йому і його найближчим дорадникам того вичуття реалізму, який є найпершою прикметою державних мужів. Линдон Джансон має перед собою важких 10 місяців. Республіканська опозиція, яка закидає Джансонові, що він, говорячи Про Стан Унії, насправді виголосив виборчу промову, не має рації, бо в цьому його зверненні не було нічого, що стосувалось би тільки одної партії, а було воно адресоване до цілої нації.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

В. Кедровський

50-РІЧЧЯ МОСКОВСЬКО-КОМУНІСТИЧНОЇ ЗАБРІХАНОСТИ

З нагоди п'ятдесятиріччя „великого жовтня" комуністична преса виписує численні „факти" щоб показати московський комунізм доброчинцем для всіх народів колишньої царської імперії. Особливу увагу приділяє вона Україні та українському народові.

Історичний день 25 грудня 1917 року, коли було проголошено встановлення радянської влади на Україні, став знаменною подією в житті українського народу", — пише „Радянська Україна" в числі з 16 грудня мин. року.

Совєтську владу на Україні проголосив у Харкові самозванчий Центральний Виконавчий Комітет — т. зв. ЦІКУКА. Цей комітет складався з московських комуністів та їхніх прихвоснів, в числі яких 150 осіб, що залишили були Всеукраїнський З'їзд Селянських, Робітничих та Солдатських депутатів України, який, розпочавшись у Києві 17 грудня 1917 року з участю понад 2 000 депутатів, ухвалив свою підтримку Центральній Раді й засудив російський московський комуністичний уряд за втручання в справи України. Брехлива комуністична пропаґанда замовчує, що Н. Ленін вислав тоді на завоювання України російську комуністичну армію і для керуванням та наглядом за ЦІКУКою призначив с п е ц і я л ь н о г о комісара Оджонікідзе. Самовибраними членами ЦІКУК'и були П'ятаков, Затонський та інші московські комуністи, що вели активну боротьбу проти Української Центральної Ради.

Разом з тією армією на завоювання України вирушили війська під командою Антонова-Овсієнка, а також генерала Єгорова. Ці війська складалися не лише з москалів: в них були латиські стрілкові дивізії, китайські наймити, мадярські комуністи та ін. Щоб надати їм вигляд українського комуністичного війська, одним з командувачів призначено сина славного українського письменника Юрка Коцюбинського ,якого по захопленні Києва Муравйовим скинуто з командування й приділено до праці в економічній ділянці. Пізніше, коли московські большевики відчули твердіший ґрунт під ногами, цього „командувача українського війська" арештовано, і він загинув десь у безвістях.

В цьому ж числі „Радянської України" читаємо: „Величезне значення мала опублікована за підписом В. І. Леніна „Декларація прав народів Росії", в якій проголошено основні принципи національної політики радянської влади, як то: рівність і суверенність народів Росії, їх право на вільне самовизначення аж до відокремлення й утворення самостійних держав . . ."

Большевицька пропаґанда замовчує, що Ленін признавав „право" на відокремлення лише тим народам, яким уже накинуто було комуністичні уряди, підпорядковані III Інтернаціоналові, що його контролювала московська комуністична партія.

Комуністичний квазіуряд України не належав до того Інтернаціоналу, бо тоді навіть не існувало української комуністичної партії. Напереків Москві, така партія, правда, дуже невеличка, була заснована з колишніх українських боротьбістів та лівих соціял-демократів і почала домагатися, щоб її прийнято до III Інтернаціоналу нарівні з партіями інших народів. Подаючи мотиви створення Української Комуністичної партії, її Центральний Комітет у своєму меморіялі до Секретаріяту III Інтернаціоналу в 1920 році наводить між іншим такі причини:

„Революційний рух проти німецької окупації й гетьманської реакції, початково на чолі з бльоком національних д р і б н оміщанських партій під проводом Директорії (українські соціялісти революціонери, соціял-демократи й навіть ті, що пізніше заснували к о м у н істичну партію України тут названі дрібноміщанськими партіями — В. К.), переродився в рух, звернений для заведення радянської влади (? - В. К.). Внаслідок слабости українського пролетаріяту і відірваности його зрусифікованих верхів від основної маси працюючих України, назакінчености й непережитости національно - буржуазно-демократичної революції, цей рух не видвигнув внутрішньої політичної керуючої сили, а тільки був завершений об'єктивно зовнішнім центром, урядом П'ятакова - Раковського, який стремління українських працюючих мас до совєтської влади зрозумів як заперечення масами своєї національности і незалежности України і, спираючись на верхи російського пролетаріяту України та на військову силу Росії, почав, свідомо або несвідомо, вести політику ліквідації державних форм, в яких вилилося було самоозначення українського народу.

„Таким чином стихійний клясовий рух працюючих мас був затемнений національним моментом, і йому не дали розвинутися в диктатуру пролетаріяту і бідного селянства. Ці шари українського пролетаріяту і півпролетаріяту, які активно боролися за радянську владу, оказалися відкиненими від її будівництва тою національно-економічною політикою, яка вкінці дістала назву „русотяпська", а замість української влади настала російська окупаційна".

Далі в меморіялі подано ознаки „русотяпства", як, наприклад, нехтування української мови й всебічна русифікація під гаслом, що все це робиться для добра українських працюючих мас та збереження й скріплення здобутків революції.

Отже, з цього меморіялу видно, що уже в 1920 році Українська К о м уністична Партія заявила перед III Інтернаціоналом, що в Україні втановлено російську окупаційну владу.

Цей витяг меморіялу У к р а ї н с ь к о ї Комуністичної Партії ми подали для того, щоб підтвердити, що про московську окупацію говорили й говорять не лише „буржуазні н а ціоналісти", якими московські окупанти називають усіх свідомих українців, але й ті українські комуністи, що пособляли російським комуністам завойовувати Україну та кривавим терором закріплювати її окупацію.

В тому самому числі „Радянської України" є стаття під таким заголовком: „Куди зник Франціско Кааманьо?" Це привід запитати: А куди зникли українські комуністи Шумський, Гринько, Полоз, Лебединець, Касяненко та інші? Це ж були українці, які може й щиро вірили в ленінські гасла, а не якийсь там домініканський Кааманьо.

Леонід Полтава

„ПЕТЛЮРІВЩИНА"

Немає, здається, історика в світі, який заперечував би вирішально - велику ролю Джузеппе Ґарібальді у визволенні Італії. Цього не заперечують навіть „історики з-під кнута" в СССР, зокрема в Україні. Але вже приятеля Ґарібальді, українського священика - козака з Київщини, о. Агапія Гончаренка, світова історія не знає, а совєтська — заперечує: бо італієць мав право любити свою Батьківщину і змагатись за її державність, а українець — ні.

Ще яскравіше цей янусово - дволикий підхід до видатних людей бачимо у відношенні до сл. п. Головного Отамана Армії УНР Симона Петлюри. Совєтські історики не мають для того імени іншого визна ч е н н я, як „бандит", „запроданець" і т. п. Навіть ліберальний французький суд фактично осудив Симона Петлюру посмертно, не покаравши його убивці.

В СССР вийшли десятки книжок про Ґарібальді, але ні одної про Симона Петлюру. Та чи дійсно „ні одної"? Коли б зібрати все, що написане в совєтській пресі про того будівничого народоправної соборної і самостійної Української Держави з 1917-20 років, то можна було б укласти десятки томів безприкладної, облудної писанини, скерованої не так проти С. Петлюри, як проти України, проти української людини.

Ось на редакційному столі журнал „Перець" із серпня 1967 року. Вийшло те число рівно через 50 років від початку Української Національної Революції — початку „петлюрівщини". А в ньому на всю старінку гумореска Я. Галана під назвою „Від Петлюри до Петлюри", ще й ілюстрації: чоловік з карикатурним носом, у шапці з шликом і тризубом та з модерним, напевно з упівським автоматом за плечима, підтягає вгору прапор, на якому зображено нібито портрет... все того ж самого Симона Петлюри...

Є ще й інша ілюстрація: перед могилою з хрестом і портретом (знову ж таки зображення мало б означати Головного Отамана, в шапці з тризубом) стоять на колінах українські еміґранти, один навіть у гуцульському киптарику... Над ними літає гайвороння... Так зв. „гумореску" „Від Петлюри до Петлюри" написав згодом зліквідований націоналістами Я. Галан ще в 1943 році, а київський „Перець", що виходить понад мільйоновим накладом, саме в річницю початку „петлюрівщини" її передрукував...

Кого ж стосується оте символічне гайвороння? Головного Отамана, його боротьби та його ідей чи „гумористів з-під кнута"? Серце Симона Петлюри перестало битись в 1926 році, і мертві, як може здаватись — не воюють, а „Перець" все таки намагається „жартувати"... Дивно, що Москва й досі не знає, що найважче воювати — з мертвими.

Чорноморськими хвилями напливають спогади...

Помешкання хірурга в Чернігові, в 1930-их роках. Енкаведист знаходить між книжками ілюстровану „Історію України" Михайла Грушевського: „Ето же петлюровская кніґа!"..

1941-ий рік — червоний окупант втікає від брунатного окупанта. По Україні народним бездротовим телеграфом передають: „Іде Петлюра!"

В одному з міст на Полтавщині до пам'ятника Тарасові Шевченкові підійшов сивовусий чоловік, накульгуючи, на ногу, пробиту колись червоною кулею. Він у синьому жупані, в папасі з тризубом — старий петлюрівський старшина, якому пощастило пережити московсько - большевицьке лихоліття, як лісникові, прийшов поклонитись Кобзареві. Зібрався натовп. І негайно появились ґестапівці. Старого чоловіка розстріляли за те, що зібрав людей без дозволу „ортскомандантури". Уникнув смерти від руки одного окупанта, та не уникнув другого. Яка ж вимовна однозгідність Москви й Берліну відносно „петлюрівщини!"

Ще перед другою світовою війною розповідали між школярами про „петлюрівського отамана Клітку", який під час колективізації „стріляв з обріза комуністів". Коли його посадовили у в'язницю, він намалював крейдою на стіні човна, сів у нього і виплив із камери на волю... Ось якими прекрасними леґендами окутував український народ за Сталіна ім'я Петлюри!

У 1940 році автора цих рядків, сина репресованого й засланого в Сибір батька, посадив у „двоколку" місцевий комуніст на Київщині, повіз у ліс до столітнього дерева і сказав: „Отут мене хотіли петлюрівці розстріляти, а я, бачиш, живий, і ми всіх ворогів народу винищимо". Я зрозумів той натяк, і мороз пішов мені поза шкірою на думку, що в несповна 20 років доведеться й собі мандрувати на Сибір... Але нині ще й інша думка приходить на згадку про той епізод: малоросійський прислужник з партійним квитком у кишені возив мене до народного пам'ятника Симонові Петлюрі у Таращанському лісі... А скільки їх, таких столітніх дубів на українській землі і в серцях українських людей: дубів Мазепи, дубів Шевченка, дубів Петлюри, тепер напевно й дубів Бандери, — пам'ятників боротьби нашого народу за право бути собою!

„Ворожі елементи старалися всіма силами підірвати радянську владу на селі. Петлюрівці, махновці грабували населення, вбивали комуністів і комсомольців. У селі Попудня серед білого дня бандити вбили комсомольця Федора Дудку, а нашій бойовій дівчині Дуні Кулик спалили хату..."

Чий це „спогад", де й коли його друковано? Це ж про роки 1919-22... Автор „спогаду" — партієць з Нового Міста на Черкащині, А. Луценко. Надруковано його в органі ЦК комсомолу УССР, в київській газеті „Молодь України" з 13 січня 1968 року. Призадумаймося над деталлю: газету призначено для молоді України. Доісторичний бронтозавр виглядав куди краще, аніж луценківські „петлюрівці" в його спогаді... Та справа в чомусь іншому: і на порозі 50-ліття московсько - большевицької окупації України ворог змушений щось розповідати молоді про Симона Петлюру, сипати найчорнішими наклепами, вдаватись до вигадок, аби очорнити світле ім'я Героя Української Народної Республіки, людину, чиє ім'я стало прапором національно - державної боротьби.

Дійсно, воювати з мертвими найважче.

ПОСИЛЕНО РОЗРОБЛЯЮТЬ ПОТАСОВІ СОЛІ БІЛЯ КАЛУША

Ще 5 років тому м. Калуш на Прикарпатті було сільсько-господарським маловідомим центром, з 12 000 мешканців. За новими плянами почався посилений розробіток давніх шахт потасових солей. Тепер там виникло нове містечко, злите з містом, з новими понад 15 000 жителями, в тому багатьох росіян. „Молодь України" з 10 січня: „Здано в експлуатацію ремонтно - механічний завод, потужну поліакриламідну установку, першу чергу теплоелектроцентралі і, нарешті, унікальний Домбровський кар'єр. Слово „унікальний" вжито не заради красномовности. Це перший у світовій практиці кар'єр, де видобування калійних солей у промисловому масштабі провадиться відкритим способом". „Відкритий спосіб" заледве прикривається „закритим" — прискореною експлуатацією багатств української землі заради і для добра „старшого брата".

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Іван Г. Сирник

УКРАЇНЦІ В КРАЇНАХ СВОГО ПОСЕЛЕННЯ

(4)

Внаслідок асиміляції відчувається помітне збайдужіння нашого громадянства до друкованого слова. Ми поволі стаємо нечитацькою публікою. Це ствердить видавництво кожного українського часопису, і, коли цей стан не покращає, то вже сьогодні можемо запитати себе: чи за 10, 20, 30 років буде для кого видавати українські газети? На місце старших читачів, що природним законом відходять від нас, нових читачів з молодших поколінь зовсім не вистачає, щоб заступити їхнє місце. Те саме можна сказати і про українську книжку. Ми говоримо з гордістю про понад двомільйонову українську громаду в вільному світі, але скільки справді є в тому імпозантному числі національно свідомих українців, що читають українські газети і книжки? Думаю, що коли б таку статистику ми зібрали, вона була б дуже невеселою.

Цей стан тим більше мусить нас непокоїти, що так довго, як довго Україна не визволиться з московської неволі, ми не можемо рахувати на нову еміґрацію з України для підсилення наших рядів у діяспорі. Але навіть і тоді, коли в Україні завітає благословенний день волі, ледве чи зможемо надіятись на більшу еміґрацію звідтіль, бо Україна потребуватиме всіх своїх людей там для розбудови й піднесення свого державного господарства.

Це значить, що ми здані на наші власні сили, на природний приріст нашої діяспори, і тому для нас цінна кожна українська людина, але повновартісною вона буде лише тоді, коли триматиметься рідного берега.

Крім природного приросту, єдиною надією на збільшення людности нашої діяспори може бути еміґрація українців з деяких европейських і південноамериканських країн та може з Нової Зеляндії і Австралії на північноамериканський континент, до З'єднаних Держав і Канади, може радше до Канади, де українці в пропорції до загального населення творять два з половиною відсотки. Я не маю на думці Бразилії і Арґентини, де українці вже сяк-так загосподарилися.

Я думаю, що коли Секретаріят українців вільного світу буде на цьому Конґресі створений, одним з його найголовніших завдань повинно бути перевірення можливостей еміґрації українців до Канади і З'єднаних Держав Америки з тих країн, де немає для них добрих перспектив на культурний і господарський розвиток.

Українська діяспора мусить себе постійно підносити. Третя наша еміґрація, — маю на думці ту, що прибула до Канади, Америки та інших країн вільного світу після другої світової війни — дала нам поважне число дуже цінних людей: науковців, професорів, письменників, мистців і публіцистів, а також політичних і громадських діячів. Разом з тими силами, що вже тут виховалися, вони творять, так скажу, нашу духову, інтелектуальну еліту.

На жаль, і на цьому відтинку немає достатнього доросту. Матеріяльні гаразди стали принукою для нашої студіюючої молоді покидати передчасно школу, перед закінченням вищих студій і набуттям наукових дипломів. Я не маю статистики з інших країн, але канадійська статистика, основана на переписі населення, що був переведений в 1961 році, показує, що коли йдеться про здобуття університетських ступнів, то українці стоять аж на десятому місці, хоч числом свого населення вони займали в тому році четверте місце після британців, французів і німців.

На першому місці щодо числа університетських ступнів стоять жиди, після них, і це для не одного буде несподіванкою, — стоять азійці, на третьому — росіяни, на четвертому — британці, на п'ятому — поляки, на шостому — скандинавці, на сьомому — голляндці, на восьмому — німці, на дев'ятому — французи, на десятому — українці.

Тому нам конечно піднести наново клич: ДО ШКОЛИ! І все і всюди його пропаґувати. В умовах загального добробуту і різних стипендій та державних позичок, що їх студент може дістати, немає причини, чому українці не могли б зайняти одне з перших місць. Колись наші батьки-піонери з останнього тягнулися, щоб послати свою дитину в школу та вивести її в люди. Я подав за приклад Канаду, маючи тут офіційну статистику, але думаю, що такий невідрадний стан панує і в інших країнах нашого поселення.

Ще на одній ділянці ми дуже слабо, а то й ніяко репрезентовані. Нашою українською пресою ми говоримо тільки між собою, і нам треба між собою і до себе говорити. Але нам також повинно залежати на тому, щоб наші погляди на ту чи іншу справу доходили до відома наших співгромадян і урядових чинників та впливали на формування публічної опінії.

Цю ролю міг би виконувати порядний часопис, друкований одною з більших світових мов, який коментував би загальні світові події, але час до часу давав би статті і коментарі про українську справу в об'єктивному насвітлені. Такий часопис навіть не повинен би називатися українським, щоб ніхто з наших співгромадян не міг сказати, що це мовляв, українська пропаґанда.

Ютика, Н. Й.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

Заходом Ділового Комітету, під патронатом місцевого Відділу УККА, відбулася тут 25 листопада 1967 в укр. катол. домі святочна академія у 49-річчя Першого Листопада, і у 50-річчя відновлення збройних сил України. Свято відкрив голова місцевого Відділу ЛбВУА, п. Ф. Фалинський. Відтак відбувся символічний звіт українських ветеранів і представників молодечих організацій з прапорами, під проводом інж. П. Ярмака. Відома концертова співачка, мґр Марта Копач-Гречаник, (сопрано) проспівала з належним відчуттям і з питомою їй тонкою інтерпретацією: „Воєнну пісню" (Ст. Чарнецький — М. Гайворонський), „На склоні гір" (Б. Лепкий — В. Безкоровайний), „Дума" (В. Кулик — О. Бобикевич), у другій частині: „Надія" (Л. Українка — В. Тритян), „Пісня" — А. Гнатишин, „Зима" — (Б. Лепкий — О. Бобикевич), і упівську пісню в обробці В. Матіяша — „Гей на півночі, на Волині", що загально подобалися та були нагороджені довготривалими оплесками. Фортепіяновий супровід спочивав у досвідчених руках проф. Ір. Заячківської-Гаврилюк.

Пан редактор І. Дурбак виголосив доповідь про вічнопам'ятний Перший Листопад у Львові та про його головних організаторів. Члени місцевого Осередку СУМА виконали гарно збірну деклямацію „Першого Листопада". У другій частині пані Ірина Запаранюк продеклямувала з чуттям поему „Листопад". Цікавий спомин про листопадові бої у Львові в 1918 р. усусуса з Гуцульщини — Олекси Зіня, члена Гуцульської Сотні, прочитав п. І. Дурбак. Члени Пласту під проводом і при участі в ролі бабуні, пані В. Смикової виконали зворушливий монтаж Лесі Храпливої — „Казка бабуні", що залишив тривале враження. Вкінці мґр Б. Рабій подякував усім виконавцям програми й гостям. Співом національного гимну закінчено академію. До Ділового Комітету входили: пп. Б. Рабій, Ф. Фалинський, П. Ярмак і І. Беверський. Гарні декорації сцени — кисти нашої молодої малярки — мґр Оксани Лукашевич. Наше громадянство Ютики прибуло досить численно, зокрема — багато молоді. — І. Д.

Ютика, 11-го січня 1968

Не згадують про найголовніше

На нараді працівників видавництв і друкарень УССР в Києві знову, як і за часів Сталіна, взялись „викривати недоліки" та битись у груди: „Учасники наради викрили недоліки в роботі видавництв, поліграфічних підприємств і книготорговельних організацій. Вони вказували на необхідність невпинно підвищувати ідейно-теоретичний рівень видань, роль і значення редакційних працівників у випуску змістовних і високохудожніх книг. Необхідно поліпшувати планування видань, якість і хідожнє оформлення продукції . . ." Та про найважливіші проблеми друку в Україні „Радянська Україна" з 11 січня не повідомила, бо їх, напевно, не порушували й на нараді: гостра нестача паперу, особливо для художніх видань і книг для молоді та дітей; підривне бойкотування українськомовних книжкових і періодичних видань всесовєтським „Союздруком" — „Союзпечаттю" в Україні й ін.

Пласт у Філядельфії в Ювілейні Роковини

Філядельфія, Па, — (О. Л-ий). Пластова Станиця у Філядельфії, як складова одиниця української організованої громади, бере участь в загально-громадській святочній академії, що для відзначення цьогорічних національних роковин відбудеться заходом місцевого відділу УККА в суботу 20-го січня. Пласт бере організовано з прапорами участь в торжественних церковних Богослужбах в намірені Українського Народу в неділю, 21-го січня.

Крім того, відзначує пластова молодь Філядельфії 50-ті роковини Відновлення Української Державности і Проголошення Незалежности Української Народної Республіки 4-им Універсалом 22 січня 1918 р., як також вшановує 25-річчя створення УПА — Святочним Пластовим Апелем в неділю, 21 січня ц. р. в год. 4-ій попол. в залі Укр. Горожанського Клюбу при вул. 847 Н. Френклин (напроти нової української катол. катедри). Під час Апелю відбудеться святкове відслонення портрету гол. командира УПА, ген.-хор. Тараса Чупринки, Пластуна-Чорноморця Романа Шухевича, в асисті Пластового Проводу і почесних стеж та прапорів.

Підготовчий Комітет запрошує українську громаду, всі молодечі, комбатантські й громадські організації та всіх приятелів Пласту взяти участь у цих відзначуваннях разом із нашою пластовою молоддю та по змозі й добрій волі стати також учасниками-кумами в акті святкового відслонення портрету ген. Чупринки-Шухевича. Портрет виконав мистець проф. В. Ласовський.

Будьмо всі в тому дні разом із нашою молоддю, в серцях якої живе пієтизм до нашого славного минулого, в серцях якої леліє, живе і жити буде постійно зразок великого пластуна, громадянина і вояка — Головного Командира УПА, ген.-хор. Тараса Чупринки, Пластуна - Чорноморця Романа Шухевича.

У 50-ліття Листопадового Зриву

В дні 1-го листопада ц.р. був розісланий заклик до всіх учасників Листопадового Зриву зголошуватися на подану внизу адресу в цілі заснування ювілейного комітету на 1968 рік. Цей заклик був поміщений в кількох наших тижневиках Канади та в „Свободі". До багатьох інших часописів не міг підписаний вислати заклику, бо не мав адрес.

Досі зголосилося кільканадцять осіб, які повністю одобрили наш задум, щоб у ювілейному році згуртувати в одному комітеті всіх ще живучих виконавців Першого Листопада та зібрати від них неопубліковані спогади і вірно насвітлити перебіг подій того часу. Це остання нагода, щоб заговорили ще живі творці Листопадового Зриву з відстані 50 літ. Тому і бажаємо, щоб про це довідалися вони.

Просимо всі українські часописи Канади, Америки, Південно - Американських Республік, Европи та Австралії, які не одержать цього заклику, передрукувати його, бо не маємо адрес, а також не під силу одній особі до всіх писати. Одночасно прохаємо всі редакції прислати свої адреси, щоб створений комітет мав змогу в майбутньому комунікуватися безпосередньо зі всіми часописами світу.

Всім, що поможуть нам в цьому, сердечно дякуємо.

Ванкувер, грудень 1967 р.

Д-р М. Гуцуляк

четар УГА,
безпосередній
співтворець
Листопадового
Зриву у Львові

2991 West 42nd Ave.
Vancouver 13, B.C. Canada

Спрінґ Велі, Н. Й.

СВЯТОНИКОЛАЇВСЬКИЙ ВЕЧІР

Українознавча школа при церкві св. Петра й Павла під проводом п. Анни Зедайко влаштувала 17-го грудня м. р. вечір у честь св. Николая. Програма складалася з пісень - колядок, ритмічних інсценізованих вправ, деклямацій, і народних танків під мистецьким проводом п. Мирослава Благого.

Вечір відкрив привітом місцевий парох о. Теодор Богольник. Спільну деклямацію „Лист до св. Николая" виголосили гарно українською мовою маленькі дівчата: М. Стельмачук, Ж. Трусевич, Л. Заппа й Е. Маковей. З інших малих деклематорів добре пописалися діти Кашицькі, Бреги й Венгрини. Інсценізацію „Ялинки" О. Олеся виконали прегарно Данилко Іваник і Михайло Венгринович.

Недавно зорганізована танкова група в складі Р. Бандура, Б. Благий, Б. Дарнобід, К. Венгринович, У. Кондрацька і М. Сивуляк відтанцювала під гучні оплески численно зібраної публіки „Катерину" й „Гопака". Мистецький провідник цієї групи п. Мирослав Благий й п. Надя Садницька виконали артистично „Гречаники".

При кінці вечора Іван Кашицький виголосив слово про життя св. Николая. Після чого при співі всіх дітей „О, хто, хто Николая любить" з'явився сам о. Николай в особі талановитого актора - аматора п. Григорія Кондрацького з численими подарунками. Діти з увагою слухали гарних слів о. Николая, який взивав їх любити Бога, родичів й Україну.

До пісень і ритмічних вправ акомпаніював поправно Петро Семків, поодинокі точки програми заповідав Марко Іваник. П. Анна Іваник, учителька українознавчої школи, помогла багато п. Анні Зедойко при влаштуванні цього вдалого вечора. Всім їм подякував о. Богольник за їхній безкорисний труд і посвяту часу, як теж п. Мирославові Благому за зорганізування й мистецький провід танкової групи.

ВОС.

ПАРИЗЬКИЙ КОНЦЕРТ У ЧЕСТЬ КАРДИНАЛА

Паризьке душпастирство під патронатом Кир Володимира Маланчука, вшанувало 17 грудня 1967 — 75-річчя життя й 50-річчя священичої діяльности нашого Верховного Архиєпископа й Кардинала Кир Йосифа Сліпого.

Для цієї імпрези підібрали організатори залю „Корто" музичної консерваторії та притягнули всі українські мистецькі сили Парижу. Публіка заповнила залю майже вщерть, а декорація, складена зі смаком, заслуговувала на признання.

Програма концерту зі зображенням Кардинала, — пам'ятка для учасників, — заповідала багату й доволі складну програму, з якої виконавці вив'язалися напричуд добре.

Мішаний церковний хор під управою пані В. Дратвінської проспівав чисто й музикально могутнє „Покаяння" Артима Веделя. Доброму виконанні допомогли члени православного хору пп. А. Кукловська (альт) та п. Безносюк (диригент), Грушецький і Павленко (тенор і баритон) та, зокрема, чудовий бас п. О. Угрина, який виконав сольові партії. Крім цього в хорі співало четверо учнів М. Старицького — І. Зелена, А. Тирпич - Пастернак та О. Андріїшин (сопрани) та В. Бідник (тенор). З такими силами твір нашого композитора - клясика А. Веделя набрав звучання й був належно виконаний.

Владика Кир Володимир звернувся по - французьки зі словом про нашого Кардинала, — для фрацузьких гостей і тієї нашої молоді, що не знає рідної мови. Те саме, дещо поширене, сказав у своєму слові о. шамб. Левенець українською мовою. Зокрема доповідач звернув увагу публіки на високу інтеліґенцію й знання нашого Верховного Архиєпископа, здобуття різних наукових ступенів на інсбруцькому університеті та видання кількох наукових праць ще у Львові. Присутність Ісповідника на Заході, який застеріг собі поворот до Рідного Краю, — позначилася відважними виступами на II-му Ватиканському соборі, зокрема домаганням українського патріярхату та засудженням релігійного переслідування в СССР.

Діти української четвергової школи в народних строях виконали співно-декляматорську точку до слів Р. Завадовича. Старші з-поміж них — двоє Дратвінських, двоє Миколенків, А. Кудлик і три Митровичі та ін. деклямували короткі вставки, а під кінць склали квіти під портретом Кардинала.

З черги дві найкращі учениці Студії пп. Одарка Андріїшин та Уляна Чайківська, що повернулися недавно з концертового турне по Великій Британії, — виступили зі своїм репертуаром. У. Чайківська виконала своїм глибоким, м'яким голосом важке „Аве Марія" Ґуно, а О. Андріїшин чудово передала ввесь сум і тугу за Україною в „Подайте вістоньку" А. Гнатишина. Обидві виявили теж прекрасне зіспівання в дуетах: „Вечір" Степового, та „Розвивайся ти високий дубе" Франка-Бобикевича.

„Технологічний" вірш Я. Креховецького „На пошану незламному Душпастиреві", у лірично - драматичній інтерпретації Олександри Кукловської набрав відповідного виразу, завдяки досвідові нашого мистця живого слова.

І врешті прийшла черга на виступ нашого оперового співака, тенора Мирослава Скали - Старицького. Він відспівав спершу, невиконувані в нас, дві чудові речі: „Маґнус Деї" Бізе та „Псалом Давида" Барвінського, що й не знати було, кого поставити на перше місце — француза чи українця, бо обидві речі відспівав наш співак достойно та мистецьки досконало. На домагання публіки виконав ще „Рідний край" О. Воробкевича.

В останній точці, сольо маестра Старицького в арії Андрія „Молитва" з „Запорожця за Дунаєм", — так зворушило публіку, що вона хотіла домагатися повторення, — що ж коли на сцену виліз уже фотограф і своїми „уставлюваннями" виконавців геть розвіяв настрій і зворушення.

Софія Наумович

МЕЛОДІЇ ЗИМОВОЇ КАЗКИ

Я люблю снігові замети,
без доріг і печалей брести.
Я не знаю сьогодні, де ти,
і куди мені ніжність нести?

Кожна гілка, як стежка [засніжена,
чорно-білі бори вдалині . . .
І своїми руками ніжними
ти нагадуєш літо мені.

Добре марити в січні про [літо,
про веселку за синім Дніпром —
про веселу, живу, [самоцвітну,
ту, що птиця торкає крилом.

Щедра птахо, [смуглянко-синиця,
ти не клич з морозом біди.
Із якої, скажи, криниці
ти сьогодні нап'єшся води!

Джерело клекоче під снігом,
пала тиша в сосновий бір.
А для тебе — з дитячим [сміхом,
з хлібом-сіллю,
з водою
наш двір.

Прилітай на поріг до матері,
добру вісточку принеси.
В тім краю, як у білім [мареві —
в білім інеї думні ліси.

Та з дитинства я мріяв [про злети,
про веселкові, щедрі мости...
Я люблю снігові замети —
без доріг і печалей брести.

МИКОЛА СИНГАЇВСЬКИЙ

ПО СЕЛАХ УКРАЇНИ НЕМАЄ ТОВАРІВ

В Україні місяць січень позначається великими морозами, „Радянська Україна" з 12 січня повідомляла: „Лютує зима. Запорошило шляхи навіть на півдні України". Тим часом — „наведені факти мають місце і в інших селах, районах, областях". Які це факти? Газета розповідає: „В продажу часто відсутні оселедці, кондитерські вироби, маргарин та інші продукти, а також промислові товари обов'язкового асортименту."

„У перевірених 76 магазинах Томашпільської райспоживспілки на Вінничині 6 магазинів не торгували сіллю, 22 — ячними крупами і пшоном. У 50 торговельних закладах покупцям відповідали „немає", коли вони звертались за манними крупами. У 8 магазинах їм відмовляли в локшині, у 43 — в оселедцях. У 6 не можна було придбати оцту, у 36 — сигарет. І майже всі кооперативні магазини Томашпільського району не продавали джему, повидла, халви, фруктових вод". Скидаючи вину на „кооперативи Укоопспілки", газета інформує, що в Львівській і Кіровоградських областях становище в сільських місцевостях ще гірше.

ДРУГОВІ — ПРОЩАЙ!

ЮЛЬКОВІ БУЦМАНЮКОВІ НА ДОРОГУ У ВІЧНІСТЬ

Не так воно й давно було!

Був у Тебе ширококрисий бриль, вимовна чорна краватка при білій сорочці вільного коміру й багата, кучерява чуприна та й очі, ті очі розсміяні, зухвалі, що з сонцем і з синявою неба сперечались.

Усі ми тоді небо в серці носили, готові й з Прометеєм порівнатись. Це ж починалися часи — нові! Не встиг пролунати у Львові й по всій Україні стріл Мирослава Січинського до Андрія графа Потоцького, австрійського намісника, як наступний стріл, знову у Львові, на університеті, прошив молоде серце Адама Коцка.

Ти ж, вернувшись із Кракова, з Мюнхену, з академій мистецтва, став на руштування в церкві Отців Василіян у Жовкві, там, у каплиці Пречистої Діви Марії. І Ти, молодий, промовив там молодими, свіжими тонами. Тоді в Европі футуризм бушував — ти ж тримався краси, що її Бог дав людині. До портрету Тебе тягнуло, до студії обличчя й рук та ніг — до повної людини. І вже в тій каплиці дав Ти на стінах, на широких одвірках портрети, — нині вже покійних, — о. Віталія Градюка, о. Епіфанія Теодоровича, брата Германа Бідолаху, усі ЧСВВ. На стелі ангели простори сповнили. І одного такого ангела в мені Ти побачив.

Ділося це в 1912.

Та прийшли роки метушливі, непевні, великі: 1914 — світова війна.

Ти скинув ширококрисий бриль, розлогу краватку — прийшло бо життя розлоге й буйне: Українські Січові Стрільці!

Ґоронда. Варполянка. Перші бої за Ключ, за Кобилу — верхи. І перші Твої нариси-студії з цих боїв. А далі — Ти, Іван Боберський, Іван Іванець і інші, основуєте Пресову Кватиру УСС. Крім образів, Ти — разом із Іваном Іванцем, Т. Мойсейовичем, Іваном Озаркевичем та інш. — схоплюєш світлини з життя УСС на фронті, на спочинку, на вправах.

Потім — революція.

Ми — в Україні.

Втрачаю Тебе з очей.

Приходить і програна наша.

Щойно в 1936 зустрілись ми знову в Жовкві. Зустрівшись, ми зраділи собою. Ти малюєш церкву Отців Василіян.

У цій церкві дав Ти усю Твою тугу й біль за нашим недавно-минулим. На стелі й у конхах дав Ти всю історію України: події з 1917-1921 років, портрети наших церковних і політичних діячів. Це були твори Твого неспокійного серця. Про них я й написав у „Обріях" Богдана Кравцева.

Але, прийшли такі понурі роки, що й ту Твою тугу і біль у барвах, ту історію — змели, стерли . . .

Та, опинившись на чужині, в Едмонтоні, у Канаді, Ти, у добряги Кир Ніля, у катедралі, даєш іще сильнішу, сміливішу задумом, формою, тоном історію нашої Церкви й Народу.

. . . І — відійшов Ти.

Сумирно, тихо. Напевно задивлений у те наше небо молодости, що жив Ти ним до останнього Твойого віддиху! . .

Михайло Островерха

„СПРАВЖНІ ХАРКІВ'ЯНИ"

До таких „Літературна Україна" з 29 грудня м. р. зарахувала: комуніста Артема Сергєєва, нищителя українського народу, сталінського посланця в УССР Косіора, такого ж нищителя й чужинця Постишева, якогось Степана Калабаліна і не відому Марію Багайову... Газета радіє з того приводу, що Харківська телевізійна студія показує фільми з „діяльности" тих нібито харків'ян, та ще й із записом „їхніх дорогих голосів"!.. На нашій...

ПОДЯКА

Дня 10 грудня 1967 р. згинув у В'єтнамі на 21 році життя наш Найдорожчий і Невіджалуваний СИН І БРАТ

бл. п. БОГДАН БРИДУН

похорон Якого відбувся 5-го січня 1968 року в Джерзі Сиґі, Н. Дж. на цвинтар в Н. Арлінґтон, Н. Дж.

В днях великого горя і втрати, багато Приятелів, Рідних і Знайомих поспішили нам з духовою підтримкою, з висловами щирого співчуття, чим причинилися до полегшення нашого горя, за що Всім складаємо щиру подяку.

Опечалені по невимовній втраті, цією дорогою хочемо в першій мірі подякувати Всечесним Отцям: пароховi о. А. Борсі, о. З. Бачинському та о. В. Боднареві за відправлення Панахид і похорону.

Дякуємо щиро всім членам Пласту в Джерзі Сиґі, за зорганізовану участь в одностроях на Панахиді та організації Української Молоді СУМА з Джерзі Сиґі і представникові Головної Управи СУМА з Ню Йорку п. Сенишинові за зворушливі слова прощання над домовиною. Дякуємо також за прощальні промови д-рові Є. Котикові від Відділу УККА в Джерзі Сиґі та п. Д. Вохові від СУМА з Джерзі Сиґі, Н. Дж.

Дякуємо також за участь в Панахиді і похороні Впреподобним Сестрам з Української Парафіяльної Школи в Джерзі Сиґі та Всім Рідним, Знайомим і Незнайомим за вінки і квіти, та пожертви на Служби Божі та Всім, які також з болем у серці проводжали Покійного в Останню Путь, на місце Вічного Спочинку.

Особлива подяка редакції „Свободи" за поміщення згадки про Покійного, як також Відділові УККА в Джерзі Сиґі та ООЧСУ — Відд. в Джерзі Сиґі за поміщення посмертних повідомлень.

Щире спасибі Українському Народному Домові за поміч у влаштуванні посмертної тризни після похорону.

Дякуємо похоронному заведенню Ковальчика за взірцеве переведення похорону.

Хай Всевишній Господь нагородить Всіх Сторицею.

В глибокому смутку:
родичі — МАРІЯ і ВАСИЛЬ
сестри — АННА і НАСТУНЯ та
брат — ІВАН

В ЧАРІВНІМ ПОЛОНІ КАЗКИ

П'ЄСА-КАЗКА „ГОЛУБА ХУСТИНА" В НЮ ЙОРКУ

Велика частина дитячого життя минає в казці, що й надає дитячому життю необхідного забарвлення.

Тож слава і честь Студії Мистецького Слова під проводом п-ні Лідії Крушельницької, яка подарувала нашим маленьким глядачам, як і багатьом дорослим свою виставу — „Голубу хустину" (за А. Шияном). Ця вистава, як і „Летючий корабель", є великим досягненням Студії. Досягненням, що дається не так легко, як може декому здаватися.

Ми бачили на сцені 40 учасників! Із кожним із них треба було працювати окремо, щоб досягнути того порядку і гармонії, що були на сцені під час вистави. Треба відзначити прихильність адміністратора Українського Народного Дому п. Я. Росоли, який завжди йшов назустріч потребам Студії. Та ці жертвенні години, які провели юні студійці зі своєю вчителькою п. Лідією Крушельницькою, не пропали на марно, як про це свідчили гарячі оплески численних глядачів на виставі „Голубої хустини" 10 грудня 1961 р.

Неможливо писати про кожну ролю зокрема, хоч і треба було б, бо всі вони на те заслуговують.

Вели виставу княжі блазники: Огирок — Христя Салачинська й Гарбузок — Марта Голюка. Вони ввели нас у світ казки, в якому жили зміючка — Х. Сливоцька, Баба Яга — Ліда Прокоп, Князенко — Наталя Чума, Лебідонька — Ліда Голюка, Снігуронька — Квітка Цісик, Забудько — Уляна Ільницька, Незнайко — Павло Чарський, Зайчик і Золота рибка — Ізя Павлюк, Морозенко — Маруся Ґой, Добрян — Надя Диба, Княгиня й князівна Воленька — Зоряна Писарівська, 1-ша Бояриня, Русалка й Юрза — Оксана Гаврилюк, ІІ-га Бояриня й сестра Яги Христя Івануса, Сніжинки: Марта Зслик, Христя Сосенко, Марта Жовта, Оксана Бачик, Ліда Самущак, Мирослава Мандзій, Тіта Павлюк, Рома Сосенко і Софійка Зслик. Вони також виконували ролі русалок. Статуї: Марта Зслик, Христя Сосенко і Христя Фурда, яка й ролю Сови. І-й Паж і Водяник — Михайло Турчин, ІІ-й Паж і Лісовий цар Ох — Ярослав Шуль, ІІІ-ій Паж і Ясаш — Андрій Рак, Собаки — Марко й Роман Соробей, Яструб Розбійник — Юрко Ґой, Яструб оковидюще — Павло Шпонтак, Яструб Сторож — Левко Івашків, Яструб Криломах Ярослав Куровицький.

Треба підкреслити, що юні актори досягли великих успіхів у своїй театральній школі: вони тримаються тепер на сцені певніше й природніше.

Відповідно цікава музика проф. Івана Недільського (у виконанні Володимира Гентиша), Хореографія Роми Приймн-Богачевської та сценічне оформлення і костюми Слави Ґеруляк створили з режисерською роботою Лідії Крушельницької отой справді чарівний світ казки, такий необхідний маленькому глядачеві.

Коли ж додати, — що в цьому світі сніжинки, зайчики та інші персонажі говорять українською мовою — то це робить той світ для нас ще дорожчим.

Хоч костюми п-і Ґеруляк інколи зливались в одну надто яскраву пляму, вони все таки були цікаво задумані.

Незабутнє враження лишається від сцени зі Сніжинками ,коли на бажання Князенка, спускаються з неба зорі, щоб прикрасити Різдвяну ялинку...

Було б побажаним, щоб „Голуба хустина" завітала ще раз до Ню Йорку, бо в той самий день була інша дитяча імпреза, що унеможливило багатьом дітям побачити виставу. І, звичайно, не тільки до Ню Йорку, а й до інших міст, глядачі яких напевно з радістю привітають у себе чарівну „Голубу хустину."

Діма

ЦІКАВИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ

„Хто повернеться — долюбить" — перший фільм нового молодого кінорежисера Леоніда Осики. Він присвячений поетам, які загинули під час другої світової війни. Фільм оригінальний задумомо, але не його „ідеологічною витримкою": „Фільм цей сміливо можна віднести до так званого „безсюжетного кінематографа", хоча термін цей по собі й небеззастережний. В одному з інтерв'ю Л. Осика так пояснив свій творчий задум: „Справа тут не в сюжеті — хто куди пішов і що з цього вийшло. І не в хронології. У картині свідомо порушується послідовність у часі. Наш фільм — роздуми, спогади про загиблого Поета".

Тура доброзичливости редакторів етнічної преси в Торонті

Щоб затіснити приязні зв'язки між етнічними групами Торонта та познайомити пресу цих груп з формами організованого життя торонтонських українців, Управа Українських Журналістів Канади у співпраці з Асоціяцією Етнічної Преси Онтаріо та за порозумінням з Управою Торонтського Відділу КУК підготовляє туру редакторів етнічної преси Торонта по важливіших українських організаціях та установах цього міста.

Тура ця, названа „турою доброзичливости" відбудеться в суботу 27-го січня. Збірка учасників тури призначена на 10 годину вранці в приміщеннях Українського Національного Об'єднання при вул. Каледж 297, де після огляненння будинку і відвідин Рідної Школи разом з Курсами Українознавства та приміщень Кредитової Спілки генеральний секретар Президії Секретаріяту СКВУ, п. Микола Плав'юк, дасть редакторам етнічної преси інформацію про українців у Канаді, про Світовий Конгрес Вільних Українців та про положення в Україні.

Після цього учасники тури відвідають замовленим автобусом такі організації та їх установи: Інститут св. Володимира, Український Народний Дім, Український Дім, Українську Православну Церкву св. Володимира В., Дім „Просвіта" і Видавництво „Гомін України", Українську Католицьку Церкву і Рідну Школу св. Миколая, Український Дім для Старших, Укр. цілоденну школу св. Йосафата, Пластовий Дім, картинну ґалерію „Ми і Світ", Українську Гуртівню і, якщо вистачить часу, Колеґію св. Василія Великого. Тура буде тривати приблизно до 4-ої год. попол. Під час тури Філія УНО вгостить редакторів етнічної преси перекускою, а українська гуртівня ЮБіЕЙ обідом в ресторані Мейфер Інн, де ред. М. Сосновський поінформує учасників про українську пресу в Канаді.

Кожна відвідувана організація і установа вручить представникам етнічної преси коротке зведення на письмі англійською мовою з важливішими даними про їх діяльність.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 20-го СІЧНЯ 1968 р.

НЮ ЙОРК, Н.Й. Річні збори 19-го Відд. ім. Дм. Галичина, о год. 3-ій по пол. в УН-Домі, 140 2-га Аве, в долішній залі. На порядку нарад: 1. Звіт уступаючої Управи, 2. Дискусія над звітами, 3. Вибір нової Управи. На зборах буде присутній гол. касир УНС п. І. Кокольський. — Р. Олесницький, предс., Р. С. Голіят, секр.

НЕДІЛЯ, 28-го СІЧНЯ 1968 р.

КУРТІС БЕЙ, Мд. Річні загальні збори св. ап. Петра і Павла — 81 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі. Проситься членство прибути. — П. Зазуляк, гол., А. Лук'янчук, секр.

СКРЕНТОН, Па. Річні збори Б-ва св. Марії — 123 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Парохії св. Михаїла, ріг Говел і Норт Мейн Евню. На порядку дня: звіт Управи, вибір нової управи на 1968 рік та інші справи. Проситься членство Відділу взяти участь. — І. Васильків, гол., І. Голик, секр.

ШИКАГО, Ілл. Річні збори Б-ва св. Стефана — 221 Відділ, о год. 1-ій по пол. в домі Відд. УНС, 845 N. Western Ave. Порядок дня: звіти урядників, Контр. Комісії, дискусія над звітами і їх затвердження, вибір управи на 1968 р, внески і запити. Проситься всіх членів обов'язково взяти участь. — П. Куліш, предс., Т. Шпікула, секретар.

П'ЯТНИЦЯ, 2-го ЛЮТОГО 1968 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Звичайні загальні збори Т-ва Культура — 457 Відд. о год. 7-ій веч. в горішній залі Літер.-Мистецького Клюбу, 149 Друга Евню. — І. Керницький, голова, Т. Шумилович, секр.

НЕДІЛЯ, 4-го ЛЮТОГО 1968 р.

ШИКАГО, Ілл. Річні загальні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 176 Відд. о год. 5-ій веч. в домі СУМА-ООЧСУ при 966 Схід 93-тя вул. Проситься всіх членів прибути та вирівняти свої вкладки. На порядку: звіти урядників з праці за 1967 р. та вибір нових урядовців на 1968 р. — С. Сталений, предсідник, М. Остап, секр.

ГАМТРЕМК, Міш. Відділ 94 ім. М. Шашкевича вибрав нову Управу в такому складі: М. Лозинський, гол., Д. Басько, заст. гол., М. Бориськевич, рекр. секр., Л. Басько, фін. секр., Т. Судомир, заст., М. Бабій, скарб., М. Цюпка, заст. Контр. Комісія: М. Кончак, О. Кущак, В. Бориськевич (Бойд). Опіка хворими: Т. Судомир, М. Кончак, В. Бориськевич. До УККА: І. Заблоцький, М. Куписький. На місячних зборах можна ще добрати більше. До прапорів: М. Кончак, Т. Майструк. На пропозицію п. В. Бориськевича, до помочі Управі вибрано ще 3-ох членів: В. Бориськевич, О. Кущак, М. Кончак. — М. Бориськевич, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Т-во Клюб Поступовий на річних зборах, що відбулися 14-го січня вибрав слідуючу Управу на 1968 р.: І. Патуляк, предс., М. Жук, секр. і ка. — 121 Clendenny Ave., Jersey City, N.J. 07305. Контр. Комісія: К. Северин, І. Шипяни. У всіх справах 70 Відд. просимо звертатися до секр. Збори відбуваються в УН-Домі під 96 Fleet St., в першу середу по десятім в год. 7-ій веч. — І. Патуляк, предсідник, М. Жук, секр.

ТАРЗАН, Ч. 5936 Джепа — ватажком!

THERE WAS A HUSHED SILENCE AS SOME NATIVES GATHERED AROUND THEIR CHIEF. "HE'S DEAD!" SAID ONE RESIGNEDLY.

Запанувала мовчазна мовчанка, коли деякі тубільці зібралися біля свого ватажка. Він не живе! — сказав один зрезигновано.

JAPA, HOWEVER, WAS FAR FROM REMORSEFUL. "SO BE IT!" HE SHOUTED. "MY FATHER WAS OLD AND USELESS—"

Але Джепа був далекий від каяття. — Нехай і так буде! — він гукнув. — Мій батько був старий і ні до чого не придатний...

"I AM KING NOW AND MY WORD IS LAW! WE WILL ATTACK THE WHITE MEN AT UGANDA!"

— Я тепер король і моє слово — закон! Ми заатакуємо тепер білих людей в Уганді!